

Émilie du Châtelet, l'aristòcrata científica

(1706-1749, França)

Émilie du Breteuil, marquesa de Châtelet, va ser una dama de l'alta aristocràcia francesa del segle XVIII abans de la revolució francesa. Fàcilment podia haver viscut una vida immersa en els plaers superficials però va ser una activa participant dels esdeveniments científics de la seva època. En els seus salons es parlava de teatre, literatura, música, filosofia i dels darrers esdeveniments científics.

Émilie du Breteuil va néixer el 1706 en una família noble, molt propera al rei Lluís XIV. De ben jove va tenir el desig de saber i va fer tots els esforços per aconseguir-ho. Sentia curiositat per tot, i tot ho volia comprendre. Va estar envoltada d'un entorn excepcional i va rebre una educació atípica per a la seva època. Els seus pares tenien un gran respecte pel coneixement i envoltar als seus fills d'una atmosfera que avui en diríem intel·lectual. Va demostrar posseir una capacitat inusual i una intel·ligència privilegiada. Als deu anys ja havia llegit a Ciceró i estudiat matemàtiques i metafísica; als dotze parlava anglès, italià, espanyol i alemany i traduïa textos en llatí i grec com els d'Aristòtil i Virgili.

Va estudiar a Descartes, comprenent les relacions entre metafísica i ciència, per això va mantenir durant tota la seva vida l'exigència d'un pensament clar i metòdic, dominat per la raó. Émilie va ser una pura intel·lectual cartesiana. Com a forma de pensament només coneixia la deducció.

Als dinou anys la van casar amb Florent Claude, marquès de Châtelet-Lamon, esdevenint marquesa de Châtelet. Va tenir tres fills i, com era habitual a la noblesa de l'època, els cònjuges van fer vides separades.

A causa de la seva posició Émilie va poder obtenir els serveis, com a professors, de grans matemàtics de l'època: Maupertuis, Clairaut, Koenig, Wolf, etc. I el 1734 Voltaire va fugir de la justícia i es va refugiar en un castell propietat del marquès de Châtelet a la frontera. Émilie va decidir anar a viure amb Voltaire i va formar amb ell una parella indissoluble, unida per sentiments i interessos comuns que va durar la resta de la seva vida. pels salons d'aquell castell van passar els més grans intel·lectuals de tot Europa, i van formar una biblioteca de més de deu mil volums, més gran que les de la majoria de les universitats.

Mme. De Châtelet va traduir i analitzar l'obra de Newton i va propagar les seves idees des d'Anglaterra a l'Europa continental. Va estudiar la naturalesa i la propagació del foc. Va escriure varis llibres, un dels quals: Les institucions de la física, conté un capítol molt interessant sobre càlcul diferencial.

En 1748 va quedar embarassada. La seva filla va néixer el 2 de setembre de 1749, quan ella estava asseguda al seu despatx escrivint sobre la teoria de Newton. Tot semblava anar bé, però vuit dies més tard va morir sobtadament als 42 anys.